

Prognóza očakávaných budúcich potrieb zamestnancov v roku 2015 v SR bez BSK

(vybrané výsledky)

VERZIA 1.0

ITMS KÓD: 27110130035

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia.“

Obsah

Zoznam tabuliek

1 Úvod

2 Vymedzenie metodiky a vstupných zdrojov dát

3 Ponuka na trhu práce

3.1 Prognóza ponuky na trhu práce v Slovenskej republike

3.3 Prognóza ponuky na trhu práce v Trnavskom kraji

3.4 Prognóza ponuky na trhu práce v Trenčianskom kraji

3.5 Prognóza ponuky na trhu práce v Nitrianskom kraji

3.6 Prognóza ponuky na trhu práce v Žilinskom kraji

3.7 Prognóza ponuky na trhu práce v Banskobystrickom kraji

3.8 Prognóza ponuky na trhu práce v Prešovskom kraji

3.9 Prognóza ponuky na trhu práce v Košickom kraji

4 Dopyt na trhu práce

4.1 Zmeny dopytu na trhu práce spôsobené ekonomickým vývojom

4.1.2 Zmeny dopytu na trhu práce v Trnavskom kraji spôsobené ekonomickým vývojom

4.1.3 Zmeny dopytu na trhu práce v Trenčianskom kraji spôsobené ekonomickým vývojom

4.1.4 Zmeny dopytu na trhu práce v Nitrianskom kraji spôsobené ekonomickým vývojom

4.1.5 Zmeny dopytu na trhu práce v Žilinskom kraji spôsobené ekonomickým vývojom

4.1.6 Zmeny dopytu na trhu práce v Banskobystrickom kraji spôsobené ekonomickým vývojom

4.1.7 Zmeny dopytu na trhu práce v Prešovskom kraji spôsobené ekonomickým vývojom

4.1.8 Zmeny dopytu na trhu práce v Košickom kraji spôsobené ekonomickým vývojom

4.2 Náhradný a dodatočný dopyt po pracovných silách do roku 2015

4.2.2 Náhradný a dodatočný dopyt po pracovných silách do roku 2015 v Trnavskom kraji

4.2.3 Náhradný a dodatočný dopyt po pracovných silách do roku 2015 v Trenčianskom kraji

4.2.4 Náhradný a dodatočný dopyt po pracovných silách do roku 2015 v Nitrianskom kraji

4.2.5 Náhradný a dodatočný dopyt po pracovných silách do roku 2015 v Žilinskom kraji

4.2.6 Náhradný a dodatočný dopyt po pracovných silách do roku 2015 v Banskobystrickom kraji

4.2.7 Náhradný a dodatočný dopyt po pracovných silách do roku 2015 v Prešovskom kraji

4.2.8 Náhradný a dodatočný dopyt po pracovných silách do roku 2015 v Košickom kraji

5 Identifikácia nerovnovážnych tendencií medzi dopytom a ponukou práce

6 Zhrnutie

Abstrakt

Predkladaná štúdia predstavuje **jedinečný informačný zdroj o budúcej očakávanej štruktúre trhu práce** v roku 2015 tak v SR, ako aj v jednotlivých krajoch. Sú v nej analyzované pilotné výsledky modelu prognózovania vývoja na trhu práce MVTP v1.0, ktoré sú vďaka podrobnej štruktúre výsledkov výnimočné nie len na národnej, ale aj na medzinárodnej úrovni. Základným a jediným informačným zdrojom v podmienkach SR, ktorý umožňuje realizovať zámer a požiadavky projektu, je **štatistické zisťovanie o cene práce ISCP (MPSVR SR) 1-04**.

Prvá časť štúdie venuje pozornosť regionálnemu aspektu so zameraním na interné zdroje pracovnej sily, resp. kvantifikácie predpokladanej ponuky práce a jej štruktúry v členení na absolventov stredných a vysokých škôl a významnú skupinu nezamestnaných osôb (uchádzačov o zamestnanie evidovaných na jednotlivých územných úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny).

Druhá časť predkladanej štúdie rovnako rieši regionálny aspekt na úrovni krajov SR, avšak s prihliadnutím na determináciu budúcej úrovne a štruktúry dopytu na trhu práce. Kapitola pozostáva z prognóz zmien zamestnanosti vyvolaných ekonomickým vývojom v podrobných regionálno-odvetvovo-profesijných štruktúrach, ako aj z analýzy očakávaného dodatočného dopytu po zamestnancoch súčasne s náhradným dopytom.

V dôsledku zmien spôsobených ekonomickým vývojom sa očakáva, že úroveň zamestnanosti v SR v roku 2015 bude o 28 292 zamestnaných osôb vyššia, ako v roku 2013. V dôsledku prirodzených demografických faktorov sa však očakáva výraznejšia zmena. Predpokladá sa, že počet pracovných miest uvoľnených odchodom zamestnancov do dôchodku (starobného) do roku 2015 v SR bude 65 575. Do roku 2015 sa tak očakáva dodatočná potreba pracovných síl v počte 93 867.

Pri pohľade na dodatočnú potrebu zamestnancov z hľadiska hlavných tried klasifikácie zamestnaní SK ISCO-08 očakávame vo všetkých hlavných triedach kladnú dodatočnú potrebu zamestnancov. Spomedzi hlavných tried sa najvyššia dodatočná potreba očakáva v hlavnej triede 2 – Špecialisti. A to jednak v rámci SR, a aj v rámci Bratislavského kraja. Naopak, najnižšia dodatočná potreba zamestnancov je očakávaná v hlavnej triede 6 – Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve.

V Trnavskom kraji sa do roku 2015 očakáva kladná dodatočná potreba pracovných síl na úrovni 8 866 zamestnancov. Hnaná je najmä náhradným dopytom, v dôsledku ktorého bude potrebných v tomto kraji 6 778 zamestnancov. Očakáva sa, že najviac dodatočných pracovných síl bude potrebných v hlavnej triede 2 – Špecialisti. V tejto hlavnej triede bude dodatočne potrebných

1 703 zamestnancov. Z toho 694 zamestnancov bude potrebných v dôsledku zmien spôsobených ekonomickým vývojom. Zvyšných 1 009 predstavuje náhradný dopyt.

Do roku 2015 sa v Trenčianskom kraji sa očakáva kladná dodatočná potreba pracovných síl, a to až 11 428 zamestnancov. Hnaná je predovšetkým náhradným dopytom. Najviac dodatočných pracovných síl bude potrebných v hlavnej triede 8 – Operátori a montéri strojov a zariadení. V rámci tejto hlavnej triedy bude dodatočne potrebných 2 410 zamestnancov, z ktorých takmer 70 % tvorí náhradný dopyt.

V Nitrianskom kraji dosahuje očakávaná dodatočná potreba pracovných síl do roku 2015 takisto kladnú hodnotu. V rámci tohto kraja bude dodatočne potrebných 11 264 zamestnancov, z ktorých 2 923 bude potrebných v dôsledku zmien spôsobených ekonomickým vývojom a 8 341 zamestnancov v dôsledku náhradného dopytu. Dodatočná potreba zamestnancov bude najvyššia v hlavnej triede 2 – Špecialisti. Očakáva sa, že v nej bude dodatočne potrebných 2 140 zamestnancov, pričom ich potreba je hnaná predovšetkým náhradným dopytom. Počet zamestnancov, ktorí do roku 2015 odídu do starobného dôchodku je v rámci tejto hlavnej triedy až 1 215. V dôsledku zmien spôsobených ekonomickým vývojom bude potrebných 925 zamestnancov.

Podľa prognóz bude do roku 2015 v Žilinskom kraji dodatočne potrebných 11 404 zamestnancov, z ktorých vzhľadom na zmeny spôsobené ekonomickým vývojom bude potrebných 3 708 zamestnancov a zvyšných 7 696 bude potrebných v dôsledku náhradného dopytu. Spomedzi hlavných tried bude v tomto kraji najviac zamestnancov dodatočne potrebných v hlavnej triede 2 – Špecialisti, a to až 2 891.

V Banskobystrickom kraji sa očakáva, že do roku 2015 v ňom bude dodatočne potrebných 9 868 zamestnancov. Táto potreba je hnaná najmä náhradným dopytom, v dôsledku ktorého bude potrebných 7 567 zamestnancov. V dôsledku zmien spôsobených ekonomickým vývojom bude potrebných 2 301 zamestnancov. Z pohľadu hlavných tried zamestnaní je najvyššia dodatočná potreba pracovných síl očakávaná v hlavnej triede 2 – Špecialisti. Očakáva sa, že v nej bude dodatočne potrebných 2 060 zamestnancov, pričom ich potreba je hnaná predovšetkým náhradným dopytom. Počet zamestnancov, ktorí v priebehu tohto obdobia v rámci hlavnej triedy 2 odídu do starobného dôchodku je až 1 343. V dôsledku zmien spôsobených ekonomickým vývojom bude potrebných 717 zamestnancov v rámci tejto hlavnej triedy.

Očakáva sa, že v Prešovskom kraji bude do roku 2015 následkom zmien spôsobených ekonomickým vývojom potrebné zabezpečiť dodatočných zamestnancov v počte 2 853, zatiaľ čo do dôchodku v tomto časovom horizonte by malo odísť 7 022 zamestnancov. Celková dodatočná potreba zamestnancov tak bude na úrovni 9 875 zamestnancov. Najviac zamestnancov, ktorí budú

odatočne potrební do roku 2015, sa nachádza v hlavnej triede 2 – Špecialisti, a to 2 640. Z nich v dôsledku zmien spôsobených ekonomickým vývojom bude potrebných 1 214 a zvyšných 1 426 tvorí náhradný dopyt.

V Košickom kraji bude celková dodatočná potreba zamestnancov do roku 2015 na úrovni 11 418 zamestnancov, z ktorých viac než dve tretiny bude tvoriť náhradný dopyt. Aj v Košickom kraji bude najvyššia dodatočná potreba zamestnancov v hlavnej triede 2 – Špecialisti.

V rámci štúdie bola však súčasne analyzovaná aj druhá stránka trhu práce, a to očakávaná budúca ponuka z hľadiska počtu absolventov stredných a vysokých škôl podľa odborov vzdelania a regiónu spolu s prognózami počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie podľa vekových skupín.

Do roku 2015 sa očakáva, že na trh práce príde 124 174 absolventov škôl. Z toho približne polovicu budú tvoriť absolventi stredných a druhú polovicu absolventi vysokých škôl. Tiež sa očakáva medziročný pokles počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie v roku 2015 približne o 3 %.

Posledná časť štúdie sa venuje regionálnej distribúcii nerovnovážnych tendencií medzi dopytom a ponukou práce do roku 2015. Problémom nerovnováhy je skutočnosť, že štruktúra uchádzačov o zamestnanie nekorešponduje so štruktúrou očakávanej dodatočnej potreby zamestnancov a taktiež fakt, že si absolventi budú musieť hľadať nekorešpondujúce zamestnanie s vyštudovaným odborom vzdelania. Tým súčasne často obsadia pracovné miesta pre absolventov korešpondujúcich odborov, najmä naprieč kvalifikačnými úrovňami.

Prognózy vývoja na trhu práce v rozsahu, aký poskytuje táto štúdia, ešte neboli v podmienkach SR nikdy realizované a jedná sa o pilotnú aktivitu. Ako už bolo uvedené, ich štruktúra a podrobnosť je napriek tomu výnimočná nie len na národnej, ale aj medzinárodnej úrovni. Systém prognózovania bude však nepretržite inovovaný a skvalitňovaný podobne, ako to prebieha vo všetkých krajinách aj s omnoho dlhšou históriou tejto aktivity. Riešiteľský tím pri riešení tejto pilotnej aktivity identifikoval problematické sféry predovšetkým z hľadiska dostupnej informačnej základne v oblasti regionálnej zamestnanosti. Aj napriek tomu boli vytvorené relevantné prognózy v tých najpodrobnejších členeniach a riešiteľský tím sa v ďalšom riešení projektu zaväzuje zahrnúť do nich aj hľadisko samozamestnávania, zdokonaľiť kvalifikované dopočtové váhové schémy na úrovni jednotlivých regiónov a rozšíriť prognózy aj o hľadisko klasifikácie zamestnaní pri evidovaných uchádzačoch o zamestnanie a disparitách na trhu práce.

Predkladaný materiál má ambíciu vytvoriť čo najkvalitnejší podklad o očakávanej situácii na trhu práce do roku 2015 (dopyt a ponuka práce) pre rozhodovanie a prijímanie opatrení kompetentnými štátnymi orgánmi. **Riešiteľ získané poznatky z analýzy predkladaných údajov zosumarizuje a predloží návrhy na prijatie čo najefektívnejších opatrení na minimalizovanie**

negatívnych dopadov krízy zamestnanosti na trh práce. Jednotlivé návrhy budú predložené v ďalšom dokumente „Návrh odporúčaní vyplývajúcich z prognózy vývoja na trhu práce v roku 2014“.